

Hoofdluisprotocol

Controles op school

Vrijwel iedere school wordt wel eens geconfronteerd met luizen. Deze onschadelijke beestjes, die jeuk veroorzaken en door krabben mogelijk kleine infecties geven, dienen bestreden te worden. Om verspreiding te voorkomen hebben wij een aantal maatregelen getroffen die in dit protocol worden beschreven. Voorop staat dat preventie en behandeling uitsluitend effect heeft als er thuis en op school wordt samengewerkt.

Na iedere vakantie worden alle kinderen gecontroleerd door de luizenouders. Deze controle vindt in de week aansluitend op de vakantie plaats. Kinderen die tijdens de controle afwezig zijn, worden zo spoedig mogelijk gecontroleerd nadat zij weer op school zijn. Iedere groep streeft naar minimaal 2 eigen luizenouders. De luizenouders hebben een signaleerfunctie. Er wordt dus alleen gekeken of kinderen luizen of neten hebben, luizen worden niet zelf door de luizenouders verwijderd. Van ouders wordt verwacht dat zij hun kind thuis behandelen.

Hoofdluis heb je niet alleen

Hoofdluis is enorm besmettelijk. Als uw kind hoofdluis heeft, meld dat dan op school, bij de kinderopvang, op clubjes, bij vriend(innet)jes, oppassen, opa's en oma's. Zij kunnen dan ook controleren. Bovendien moet u alle gezinsleden controleren. Vindt u bij hen geen luizen, herhaal de controle dan eens per week. Vergeet overigens ook uzelf niet.

Zodra bij een kind levende luizen worden geconstateerd, worden de ouders hiervan direct op de hoogte gebracht. Dit gebeurt telefonisch. Broertjes en/of zusjes die bij ons op school zitten van kinderen met luizen worden ook gecontroleerd. Als blijkt dat ook broertjes/zusjes luizen hebben, wordt ook die groep extra gecontroleerd en volgt dezelfde informatieprocedure als hier beschreven. Via Mijnschoolinfo worden de andere ouders van betreffende groep op de hoogte gebracht.

Kinderen met luizen blijven in principe gewoon op school. Wel wordt het haar bij elkaar gebonden en wordt de leerling verteld geen hoofdelijk contact te maken met andere leerlingen. Bij kinderen waarbij we dit niet kunnen uitsluiten, bijvoorbeeld de kleuters, wordt naar huis gebeld en verzocht het kind op te halen. De ouders wordt verzocht het kind meteen diezelfde dag te behandelen. Zie tips voor behandeling onder het kopje "De behandeling van hoofdluis".

Stappenplan protocol OBS Het Volle Leven

Indien bij een leerling hoofdluis (neten/larven/luizen) is geconstateerd, worden de volgende stappen gezet.

1. De ouders van de betreffende leerling worden direct gebeld door de administratie.
  - Bij constatering van neten (eitjes) kan de behandeling van de leerling na schooltijd, starten.
  - Bij constatering van larven/luis op het hoofd, worden de ouders hiervan direct op de hoogte gebracht. Dit gebeurt telefonisch.

Kinderen met luizen blijven in principe gewoon op school. Wel wordt het haar bij elkaar gebonden en wordt de leerling verteld geen hoofdelijk contact te maken met andere leerlingen. Als het mogelijk is worden kinderen thuis direct behandeld (onder schooltijd) en anders worden de ouders verzocht het kind meteen diezelfde dag te behandelen na schooltijd. Zie tips voor behandeling onder het kopje "De behandeling van hoofdluis".

2. De leerkracht stuurt aan alle ouders een mail via MSI waarin de uitslag van de controle wordt medegedeeld.
3. De leerling, waarbij larven/luis was geconstateerd, wordt na 1 week nogmaals gecontroleerd. Ook de kinderen die niet aanwezig waren tijdens de periodieke luizencontrole worden dan gecontroleerd. Er vindt een her controle van de hele groep plaats.
4. Als er tijdens de her controle(s) bij de betreffende leerling nogmaals hoofdluis wordt geconstateerd, worden de ouders uitgenodigd voor een gesprek met de intern begeleider en er worden afspraken gemaakt over binnen welke termijn het probleem opgelost dient te zijn.
5. Indien ná de afgesproken termijn blijkt dat er nog steeds sprake is van hoofdluis, neemt de intern begeleider binnen contact op met de GGD jeugdverpleegkundige voor het maken van een afspraak met de betreffende ouders.
6. Als er vervolgens 2 weken ná de instructie van de GGD nog steeds of wederom hoofdluis bij de betreffende leerling is geconstateerd, wordt de leerling naar huis gestuurd voor directe behandeling door de ouders.
7. Indien de ouders hulp weigeren en het probleem niet door hen wordt opgelost, zal schorsing op directie- of bestuursniveau worden ingezet. Hiervoor worden de stappen uit het protocol 'Schorsing' van De Haagse Scholen gevolgd.

Achtergrondinformatie over hoofdluis.

Hoe kom je aan hoofdluis? Luizen zijn parasieten: ze hebben een ander levend wezen nodig om te leven, om daar hun voedsel vandaan te halen. De hoofdluis haalt zijn voedsel uit mensenbloed. Elke diersoort en ook de mens heeft zijn eigen luizen. De luis van een hond kan niet overleven op een mens of omgekeerd.

De luis die bij de mens voorkomt, varieert in grootte tussen 1 en 3 mm en is er speciaal op gebouwd om te leven tussen de hoofdharen. De kop van de luis is uitgerust met een zuigapparaatje. Hiermee prikt de luis een paar keer per dag door de hoofdhuid heen. Dit geeft akelige wondjes en veroorzaakt soms jeuk. Na het bloed zuigen krijgt de luis een rodere kleur, normaal is de luis grijsbruin van kleur. De luis kan zich enigszins aanpassen aan de kleur van het haar.

Een luis is een insect, hij heeft dan ook 6 poten. Met deze poten kan hij zich aan de haren vastklampen. Bijvoorbeeld bij schudden van het hoofd, haren kammen of wassen houdt de luis zich hiermee stevig vast.

De luis gedijt prima bij de lichaamstemperatuur van de mens. Als het te warm wordt, vinden ze dat niet prettig. Een persoon met koorts wordt door luizen verlaten. Ook een te lage temperatuur overleven ze niet. Men zegt dat de meeste luizen buiten de hoofdhuid maximaal 48 tot 55 uur kunnen overleven bij kamertemperatuur. Als ze dan nog geen warmte hebben gevonden, sterven ze. Een luis leeft ongeveer 4-6 weken. Een luis legt zo'n 6 tot 8 eieren per dag: dit zijn neten. In een heel "luizenleven" legt een luis wel 50 tot 100 neten. Luizen leggen hun neten aan de basis van het haar, dicht op de hoofdhuid. Deze neten zitten vastgekleefd aan de haren. Men vindt ze vooral op de warme, donkere plekjes zoals onder de pony, achter de oren, in de nek en soms op de kruin (bijvoorbeeld als het haar opgebonden is in een paardenstaart).

Neten lijken op zoutkorreltjes. Regelmatig worden neten verward met roos. Het verschil met roos is overduidelijk: roos zit los en neten zitten vastgekleefd aan de haren. Na ongeveer 7 tot 10 dagen komen de neten uit en vervolgens is de jonge luis na 8 tot 10 dagen alweer in staat om zelf eieren te leggen.

We spreken van een verse neet, als de neet zich dicht op de hoofdhuid bevindt. Als de neet zich 2,5 cm of verder van de hoofdhuid bevindt, dan is dat een oude neet. Dan is het gevaar van besmetting verdwenen. (N.B. Als lang haar opgebonden is geweest, kunnen neten ook wat verder van de hoofdhuid af zitten.) Neten kunnen buiten de hoofdhuid maximaal 6 dagen overleven. Dit betekent dat een haar met een neet eraan vast, bijv. in een kam of op kleding, na een paar dagen gewoon uit kan komen en de luis op zoek gaat naar een nieuwe gastheer.

Hoofdluizen dragen geen ziekten over. Door krabben kunnen wel korstjes op de hoofdhuid ontstaan. Hierbij kunnen infecties optreden. Over het algemeen is de besmetting met hoofdluis niet ernstig. Wel is het belangrijk hoofdluis te behandelen. Want als je te lang wacht met behandelen, breiden de luizen zich uit en bestaat de kans dat ook anderen worden besmet. Hoofdluis gaat niet vanzelf weg, behandeling is dus noodzakelijk.

Hoe kom je aan luizen?

Luizen kunnen niet vliegen of springen. Het zijn "overlopers". Als kinderen tijdens het spelen met de hoofden dicht bij elkaar komen, kruipen de luizen gemakkelijk over van het ene hoofd op het andere. De overdracht kan ook plaatsvinden via besmette kammen of borstels, slapen in één bed (tegelijktijdig of na elkaar, bijvoorbeeld bij kindercentra). Vooral onder omstandigheden waar veel mensen dicht bij elkaar verblijven, bijvoorbeeld bij kampeervakanties of logeerpartijtjes, wordt hoofdluis gemakkelijk verspreid. In school kan de verspreiding plaatsvinden o.a. tijdens de gymles. Iedereen kan besmet worden. Iedereen kan hoofdluis krijgen. Al zorg je nog zo goed voor jezelf en was je heel vaak je haar, dan nog kan hoofdluis de kop op steken. Luizen hebben juist een voorkeur voor schoon gewassen hoofden. Dus het is niet waar dat luizen alleen voorkomen bij onverzorgde mensen. Omdat kinderen meer bij elkaar in de buurt komen, bijvoorbeeld bij het spelen, komt hoofdluis bij kinderen wel vaker voor dan bij volwassenen. Binnen het gezin en op school krijgt hoofdluis veel kans om over te lopen.

Taboe rondom hoofdluis

Hoofdluis is niet iets waar je makkelijk over praat. Sommige mensen generen zich voor het feit dat in hun gezin hoofdluis is voorgekomen en willen het daarom liever niet aan anderen vertellen, omdat dit soms nare reacties op kan leveren. Toch is het belangrijk dat anderen het juist wel weten, omdat zij ook alert moeten zijn en gelijktijdig moeten controleren en eventueel behandelen. Wanneer mensen het vaker bij de hand hebben gehad, reageren ze vaak wat laconieker. Andere mensen reageren juist heel geschrokken. Mensen die zich er voor schamen en er niet over willen praten, zullen het vaak ook moeilijk vinden om hun kind te controleren op hoofdluis. Maar als je het uitstelt, krijgt de luis juist de kans om zich veel verder te verspreiden. Het is dus belangrijk om er wel over te praten. Als een kind hoofdluis heeft, moeten ouders het melden aan de leerkracht. De school kan dan zelf maatregelen nemen en aan andere ouders doorgeven dat er hoofdluis heerst, zodat ook zij alert blijven. Ook speelkameraadjes en logés moeten gewaarschuwd worden. Op die manier kunnen de kinderen min of meer gelijktijdig behandeld worden. Alleen op die manier wordt de cirkel van herbesmetting verbroken. In de praktijk is gebleken dat het instellen van een ouderwerkgroep voor de controle van hoofdluis op school preventief en taboedoorbrekend werkt. Bij aankondiging van controles zullen veel ouders hun kind nog eens extra goed bekijken en zo nodig behandelen. Kinderen zullen na verloop van tijd de controles zo normaal gaan vinden dat ze zonder schroom praten over hoofdluis.

De behandeling van hoofdluis

Behandeling

Als u hoofdluis ontdekt, is het belangrijk om meteen te beginnen met een grondige aanpak. Want zolang er luizen of nog niet uitgekomen neten op het hoofd zitten, blijft hoofdluis besmettelijk. De behandeling bestaat uit bestrijden én herbesmetting voorkomen.

Bestrijding: kam gedurende 14 dagen het haar elke dag met een fijntandige kam.

Dit uitkammen is het belangrijkste. Volg de volgende stappen:

- Maak het haar door en door nat. Verdeel crèmespoeling door het haar.
- Bescherm de ogen met een washandje en kam eerst met een gewone kam de klitten weg.
- Pak dan een fijntandige kam en kam al het hoofdhaar, pluk voor pluk, vanaf de haarwortel. Begin bij het ene oor en pak na elke kambeweging een pluk in de richting van het andere oor. Vastgeplakte neten kunt u eventueel losweken door te deppen met azijn.
- Veeg tijdens de kambeurt de kam regelmatig af aan een papieren servet of zakdoek.
- Spoel de crèmespoeling uit.
- Na gebruik de kam reinigen met water en zeep en de luizen en neten verwijderen.

Combineer het kammen eventueel met een antihooftluismiddel en herhaal de gecombineerde behandeling na 7 dagen.

Antihooftluismiddelen

Er bestaan shampoos, crèmes, lotions en sprays tegen hoofdluis. In geregistreerde antihooftluismiddelen zit dimeticon, malathion of permetrine als werkzame stof. De hoofdluis is echter steeds vaker resistent voor bepaalde antihooftluismiddelen. Als u na de behandeling nog steeds hoofdluis aantreft, kies dan voor de tweede behandeling een product met een andere werkzame stof. Overigens moet u tijdens de behandeling met antihooftluismiddelen gedurende twee weken het haar dagelijks doorkammen met een fijntandige kam, in combinatie met crèmespoeling. Malathion is brandbaar. Vermijd open vuur tijdens de behandeling met een middel waarin malathion zit, en föhn het haar niet. Verder tast chloor de werking van malathion aan, dus zwemmen in chloorhoudend water op de dag van behandeling wordt afgeraden. Zwangere vrouwen met hoofdluis en vrouwen die borstvoeding geven en hoofdluis hebben, kunnen het beste de kambehandeling met crèmespoeling volgen.

Extra maatregelen? Nee!

Luizen verspreiden zich via haar-haar-contact. Extra maatregelen als het wassen van kleding, knuffels of beddengoed, stofzuigen of gebruik van luizencape zijn niet nodig.